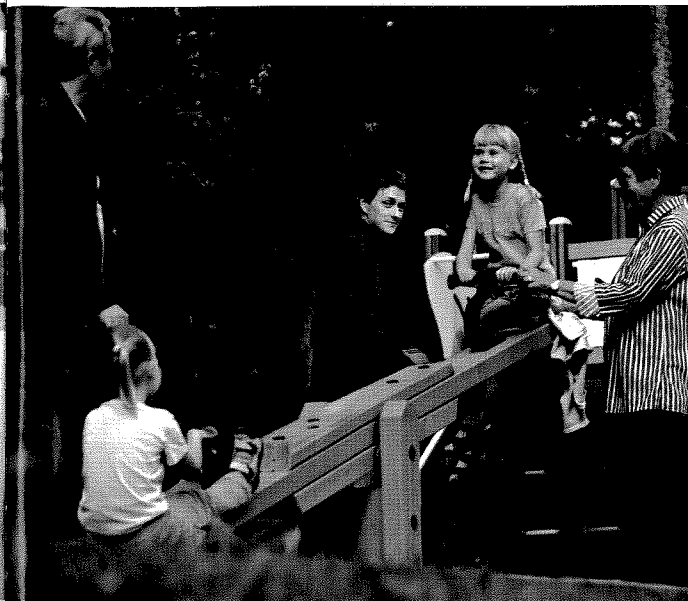
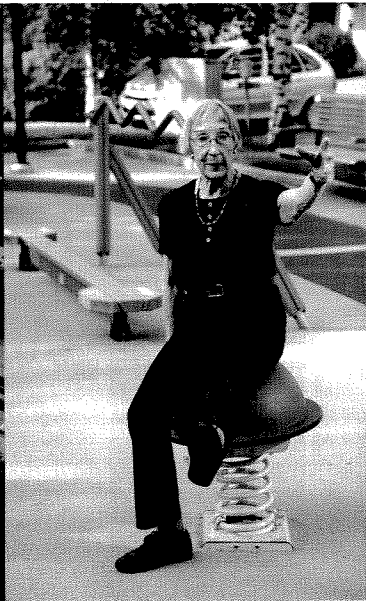

Meidän kaikkien piha

Entä jos leikkikentät olisivat kolmen sukupolven yhteisiä kokoontumispaikkoja.

Leikki osaksi opetusta

Lapin yliopiston InnoPlay -projektissa on tutkittu ja kehitetty leikkilisiä oppimisympäristöjä perusopetuksessa usean vuoden ajan.

Tutkimuksessa oppimisympäristö nähdään fyysisenä, psyykkisenä, sosiaalisena, kulttuurisena ja teknologisenä kokonaisuutena, jossa tiedon rakentamisella, mielikuvituksella, luovuudella ja mediakasvatuksella on keskeinen rooli. Leikkilistä oppimisympäristöä edustaa tieto- ja viestintätekniikkaa sisältävä, innovatiivinen SmartUs leikkikenttäkokonaisuus.

– Leikkikentän avulla kouluun ja opiskeluun voidaan mielekkäällä tavalla lisätä liikuntaa, pelien luomista ja leikkillisyyttä, tutkija Marjaana Kangas toteaa.

InnoPlay -projektin tutkimukset antavat lisää tietoa leikkillisyyden tuomisesta osaksi monimuotoista, luovuuden yhteiskunnan edellyttämää opetusta ja opiskelua.

– Jatkoa tutkimusta laajennetaan myös selvittämällä kenttien käyttöä ja vapaa-ajan kesken.

Lisätietoja
www.ulapland.fi/innoplay, www.lappset.fi

H hyvä kaupunki- ja kyläpiha toimii luontaisena kokoontumispaikkana lähialueiden ihmisille. Pihoilla tai leikkikentillä luonnistuu pelaaminen, kuntoliikunta, virkistäytyminen ja jopa oppiminen.

– Lasten leikkikenttä voi olla myös eri-ikäisten ihmisten yhteinen kylä- tai kaupunkipiha tai vaikka hyvinvointiraitti, toteaa kehityspäällikkö **Katriina Lahtinen**. Kolmen sukupolven leikkikenttiä on sovellettu Suomeen jo vuosikymmenien ajan. Pohjoismaainen malli on myös vientituote, joka on tulossa tutuksi mm. Saksassa, Hollannissa ja Espanjassa.

– Leikkilinen oppimisympäristö ei sinänsä ole mitään uutta. Saman asian on kautta aikain ajanut Suomessa vaikka metsä, kertoo tutkija **Marjaana Kangas**.

Lähellä ja hyvin varusteltu

Kaupunkipihaan tulee olla helposti saavutettavissa. Mielellään sen yhteydessä pitäisi olla myös erilaisia palveluja:

kahvila ja ohjaustoimintaa niin leikkikäisille kuin kuntoliikujillekin.

Yhteinen harrastaminen ja liikunnallisuus kuuluvat oleellisesti osana kaupunkipihoihin.

– Toimintoina leikki ja liikunta ovat aina kuuluneet yhteen. Uuden teknologian ansiosta sama välinekokonaisuus palvelee kaikkia ikäryhmiä, Lahtinen toteaa.

Varsin usein alueet sijoitetaan koulujen läheisyyteen.

– Kaupunkipiha toimii myös oppimisympäristönä. Koulun läheisyys takaa laajan käyttäjäkunnan.

Aikuisillekin lupa leikkiä

Toiminnalliselle kaupunkipihalle ei ole yhtä tiettyä mallia, vaan se muotoutuu ympäristönsä mukaan ja alueen perinnettä kunnioittaen. Entistä ei siis vaihdeta uuteen, vaan sitä uudenaikaistetaan.

– Maisemointi on yksi kaupunkipihojen peruselementtejä. Alueen tulee olla viihtyisä, että se täyttää tarkoituksensa. Esteettisyys lisää alueen vetovoimaa, Katriina Lahtinen tähdentää.

Toiminnallisiin kaupunkipihoihin on helppo yhdistää ohjattua toimintaa: leikkejä, jumppaa, pelejä ja mitä erilaisimpia harrastuksia.

– Pihaa suunniteltaessa huomioidaan alueen asukkaiden tarpeet ja toiveet. Jokaisesta pihasta tai alueesta tulee siis omanlaisensa.

– Kun lapset, heidän vanhempansa ja myös isovanhemmat ovat yhdessä, sukupolville syntyy yhteinen leikki. Kaikki aikuiset eivät edes muista, miten vapauttavaa leikki voi parhaimmillaan olla. Siinä voi antaa itselle luvan tehdä virheitä ja hassutella. Aikuinenkin voi siis olla lapsi.

Eri sukupolvet yhteen

Tutkija Marjaana Kankaan mukaan lapsilla on nykyään valitettavan rajoituneet mahdollisuudet tutustua ikäihmisiin.

– Jos omat isovanhemmat asuvat toisella paikkakunnalla, kanssakäyminen jää hyvin vähäiseksi.

Kangas näkee, että kolmen sukupolven yhteisillä kaupunkipihoilla lapset ja ikäihmiset voivat tutustua toisiinsa ja leikkiä yhdessä, vaikka he eivät olisikaan sukulaisia keskenään. Yhteiset ohjatut kerhot on yksi mahdollisuus, joilla eri sukupolvia voidaan saattaa yhteen.

– Yhteisen toiminnan kautta lasten innostus motivoi myös vanhempia leikkimään. Vuorovaikutus voi kääntyä vastakkaiseen suuntaan kuin on totuttu. Lapset ovat nopeita omaksumaan uusia teknologisia sovellutuksia, joten lapset ja nuoret voivat hyvin toimia aikuisten opettajina.

Uusi tekniikka kiehtoo nuoria

Uuden ajan leikkivälineissä on huomioitu myös nk. pelisukupolvet. Nykyään erilaiset teknologiset sovellutukset lisäävät kenttien harrasteiden kirjoa.

– Teknologia tuo leikkiliseen oppimisympäristöön uusia mahdollisuuksia, esimerkiksi pelejä, joissa liikunta voidaan yhdistää vaikka englannin opetukseen.

Osassa toimivista kaupunkipihoista on jo käytössä upotettua teknologiaa, mikä tarkoittaa sitä, että liikunnallisiin välineisiin yhdistyy nykyaikainen tietotekniikka.

– Hyvänä esimerkkinä tästä on yhdistetty muisti- ja juoksupeli, jossa pelaajat eri puolilta maailmaa voivat kilpailla samassa pelissä.

Uudella tekniikalla varustetut liikuntavälineet ja -alueet ovat Lahtisen mukaan olleet erityisesti nuorison mieleen.

– Siis se ikäluokka, joka uhkaa jäädä kotiin näyttöpöytteen äärelle on saatu houkuttelua ulos.

Kohti tulevaisuuden koulu

Toiminnalliset kaupunki- ja koulupihat ovat oppimisympäristöinä yksi askel kohti tulevaisuuden koulua. Kun teknologiaa ei enää ole sidottu pöydän taakse, koulu saa jo laajemman merkityksen.

Teknologialla varustetut liikunnalliset leikkikentät ovat yksi uusi ja terveellinen vaihtoehto oppimiseen. Ne ovat

kieltämättä hintavia. Kysymys on ainakin Suomessa julkisen sektorin investoinneista, mutta leikkikentät voidaan nähdä osana tulevaisuuden kaupunkija koulupihoja.

Kentillä voidaan siis pelata erilaisia pelejä, mutta luoda myös mitä erilaisimpia, liikunnallisia ääni-, teksti- ja kuvapohjaisia sovellutuksia.

– Opetuskäyttöä tukee se, että jokainen voi pelin rakennustyökaluja käyttäen luoda sisältöjä kentälle, siis keksiä omia leikkejä, joita voidaan pelata myös vapaa-ajalla vanhempien ja isovanhempien kanssa. ♣

Katriina Lahtinen toimii kehityspäällikkönä rovanimeläisessä Lappset Group Oy:ssä. Marjaana Kangas on projektipäällikkö ja tutkija Lapin yliopistossa.